

Tanegység elnevezése, kódszáma:

Történelemtanítás gyakorlata, BMNTÖ12200M
Szeminárium

Oktató neve:

Dr. Kaposi József István

Az óra megtartásának helye, ideje:

Szerda 14.15-15.45
BTK Qua 104

Az előadás célja:

A szeminárium célja, hogy a hallgatók a kapcsolódó előadás anyagainak feldolgozása révén gyakorlatot szerezzenek a történelemtanításhoz kapcsolódó tanári tervező és szervező munkáról. Ennek keretében sajátítsák el a tanári tervezőmunka konkrét gyakorlatát (helyi tanterv, tanmenet, óraterv, óravázlat, stb. Mikrotanításaik során a gyakorlatban ismerkedjenek meg a tanórán használható feladattípusok jellemzőivel, a forrásfeldolgozás különböző lépéseivel, formáival. Szerezzenek konkrét gyakorlatot azokról a tanítási-tanulási módszerekről, amelyek a diszciplináris ismeretek mellett az alkalmazható tudás és a problémamegoldó képesség fejlesztését szolgálják. Gyakorlati tapasztalatot szerezzenek a tantervek és a tankönyvek közötti összefüggésekről és a tankönyvválasztás lehetséges gyakorlati szempontjairól. továbbá ismerkedjenek meg a szaktárgyi értékelés és ellenőrzés változatos formáival.

Módszerek:

Mikrotanítások, referátumok tartása, iskolai interjúk készítése történelem tanárokkal; óralátogatások eltérő korcsoportok történelemóráin;

Tematika:

1. február 12. A munka szervezése, a félév feladatainak megbeszélése
2. február 19. Hospitálás, a helyi tervezés formái (helyi tanterv, tanmenet, óraterv) és céljai
3. február 26. Hospitálás, gyakorlati munka: tanmenet-, illetve tematikus terv készítése, egy tankönyvi fejezethez (a tantervek, követelmények alapján)
4. március 5. Hospitálás, gyakorlati munka: óravázlat, óraterv (részlet) készítése
5. március 12. Hospitálás, a forrásfeldolgozás különböző formái, módszerei (szöveges források)
6. március 19. Hospitálás, a különböző típusú feladatok készítése és alkalmazása a gyakorlatban

7. március 26. Hospitálás, a forrásfeldolgozás különböző formái, módszerei (térkép, ábra)
8. április 2. Hospitálás, az ellenőrző típusú feladatok készítése, alkalmazásuk
9. április 9. Mikrotanítás tevékenységközpontú módszerekkel. Kb. 25 perces órarészlet a 11. v. 12. évfolyam anyagából
10. április 30. Mikrotanítás tevékenységközpontú módszerekkel. Kb. 25 perces órarészlet a 11. v. 12. évfolyam anyagából
11. május 7. Mikrotanítás tevékenységközpontú módszerekkel. Kb. 25 perces órarészlet a 11. v. 12. évfolyam anyagából. Egyéni értékelés
12. május 15. Mikrotanítás tevékenységközpontú módszerekkel. Kb. 25 perces órarészlet a 11. v. 12. évfolyam anyagából. Egyéni értékelés

Követelmény, az értékelés alapjai:

1. A szemináriumokon való részvétel
2. A gyakorlati feladatok elvégzése
3. A programban szereplő mikrotanítások megtartása
4. Közreműködés az óraelemzéseken, óramegbeszéléseken

A beadandó portfólió részei:

1. Tanmenet
2. Tematikus terv (részlet)
3. Óraterv, óravázlat
4. Reflexiók a tartott órákról
5. Önértékelés

Szakirodalom:

Nemzeti Alaptanterv, Magyar Közlöny, 2012. évi 66. szám, Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez

http://www.kaposijozsef.hu/wp-content/uploads/2012/09/MK_NAT_2012.pdf

A kerettantervek (2012) – 51/2012 Kormányrendelet (<http://kerettanterv.ofi.hu/>)

Az érettségi vizsga részletes követelményei (2005)

40/2002 OM rendelet

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0200040.OM

A Nemzeti Tankönyvkiadó Forrásközpontú történelem sorozata és a hozzá kapcsolódó anyagok

<http://www.ntk.hu>

Lenkovic Ildikó: A tanítás tanulása. 2010

http://www.nyf.hu/pkk/sites/www.nyf.hu.pkk/files/tanarkepzo_anyagok/tanari_mesterkepzes/osszef_szakm_gyak/02_a_tanitas_tanulasa.pdf

- Hunyady Györgyné- M. Nádas Mária: Pedagógiai tervezés. Comenius, 2004.

Tanulmányok:

F. Dárdai Ágnes: Történelmi megismerés – történelmi gondolkodás. I.-II. kötet. A történelemtanári továbbképzés kiskönyvtára XLI., Budapest, 2006.

<http://digitalia.lib.pte.hu/?p=1296>

F. Dárdai Ágnes – Kaposi József: A problémaorientált történelemtanítás és a fejlesztő feladatok, OFI 2008 18. oldal (Szerzőtárs: F. Dárdai Ágnes)

<http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&ved=0CDwQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ofi.hu%2Fkiadvanyaink%2Fkiadvanyaink-konyvesbolt-konyvesbolt%2Fofi-kotetek%2F353-369-pdf&ei=nJQUN5DyNC0BsnygLgI&usq=AFQjCNGEhWlQ9ddO3pGNf8hiB1ax6ViaHg&sig2=tzOvBGnsq3dr76Yn7IVlIQ>

Vajda Barnabás: Forgácsok egy új történelemdidaktikából, In: Vajda Barnabás (2009): Bevezetés a történelemdidaktikába és a történelemmetodikába. Selye János Egyetem, Komárom. 8. fejezet, 77–88.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/12/vajda-barnabas-forgacsok-egy-uj-tortenelemdidaktikabol-i-oratervezes-a-tevekenysegek-operacionalizacioja-es-taxonomiaja-01-04-02/>

Szabó Márta – Kaposi József: Módszerek a források feldolgozásához

<http://www.tortenelemtanitas.hu/2010/05/szabo-marta-%E2%80%93-kaposi-jozsef-modszeres-a-forrasok-feldolgozasahoz/>

Száray Miklós: A térkép szerepe és elemzése a történelemórán,

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/05/szaray-miklos-a-terkep-szerepe-es-elemzese-a-tortenelemoran/>

Száray Miklós: Az ábrák szerepe a történelemórán, Módszerver I/1. 8-13. o.

http://www.ntk.hu/c/document_library/get_file?uuid=b583f974-575c-4a0f-a02a-eba7e872b3f4&groupId=10801

Kojanitz László: A tankönyvek minőségének megítélése (Iskolakultúra 2007/6.-7.)

www.commitment.hu/download.php?ctag=download&docID=317

Kojanitz László: A kérdésorientált (inquiry based) történelemtanítás összekapcsolása az IKT adta lehetőségekkel In: Iskolakultúra, ISSN 1215-5233 , 2010. (20. évf.) 9. sz. 65-81. old.

<http://epa.oszk.hu/00000/00011/00150/pdf/2010-09.pdf#page=65>

Kaposi József: Széljegyzetek a történelemtanítás gyakorlatának alakulásáról. Új Pedagógiai Szemle, 2010. 3-4. 24. oldal

http://www.epa.hu/00000/00035/00140/pdf/EPA00035_upsz_2010_3-4_069-092.pdf